

فصل سوم

توان رسانی و ریشه‌گیری

فهرست مطالب

۳	..... توان رسانی
۵	..... ریشه گیری

توان رسانی

۱. اعداد زیر را از کوچک به بزرگ مرتب کنید.

$$\left(-\frac{1}{4}\right)^{-1} \quad \left(-\frac{1}{2}\right)^{-1} \quad \left(-\frac{3}{2}\right)^{-2} \quad \left(-\frac{4}{3}\right)^{-2}$$

۲. به جای x چه عددی باید قرار گیرد؟

$$3^{-102} - 3^{-101} + 3^{-100} - 3^{-99} = 3^{-99}x$$

۳. کدام یک از دو عدد زیر بزرگتر است؟

$$\frac{2^{30} + 1}{2^{31} + 1} \quad \frac{2^{29} + 1}{2^{30} + 1}$$

۴. اگر $n \in \mathbb{Z}$ و $(n^n)^{1388} = 1$ ، آنگاه مقدار n را بیابید.

۵. اگر $a = 4^{-x}$ و $b = 2^{2x}$ ، a و b چه رابطه‌ای با هم خواهند داشت؟

۶. اگر $m, n \in \mathbb{N}$ و $a \in \mathbb{R}$

الف) مثالی بیابید که $a^m + a^n = a^{m+n}$.

ب) مثالی بیابید که $a^m + a^n = a^{mn}$.

۷. می‌دانیم که سه عدد متفاوت x, y و z عضو مجموعه‌ی $\{2, 3, 4, 5\}$ هستند، به طوری که $x^y = z$ بیشترین

مقدار ممکن شده است. مقدار عددی هر یک از x, y و z را بیابید.

۸. در هر مورد همه‌ی m ها و n هایی را بیابید که رابطه‌ی $m^n = 2^{20}$ درست باشد.

الف) $m, n \in \mathbb{N}$

ب) $m, n \in \mathbb{Z}$

۹. با کمک (یک یا چند) پرانتزگذاری، از عدد داده شده به چند عدد متفاوت می‌توان دست یافت؟

$$2^{3^4^5}$$

۱۰. x و y چه اعدادی هستند؟

$$2^{2^{2^2}} = 2^{2^2} x = 4^y$$

۱۱. فرض کنید $n \in \{1, 2, 3, 4, 5\}$ و $A \in \mathbb{R}$.

به جای A ، مثالی بزنید که:

«قسمت غیراعشاری A^{2^n} ، عددی اول شود.»

بد نیست از یک ماشین حساب مهندسی کمک بگیرید.

۱۲. کدام یک بزرگ‌تر است؟

$$2^{3^1} \quad 3^{2^1}$$

۱۳. بزرگ‌ترین عدد طبیعی n را بیابید به طوری که $5^{2^{\circ}} < n^{2^{\circ}}$.

ریشه‌گیری

۱. حاصل عبارت‌های زیر را به دست آورید.

(الف) $\sqrt[3]{-(-7)^{-6}}$

(ب) $\sqrt{(\pi^2 - 10)^2}$

(ج) $\sqrt{\frac{8^{10} + 4^{10}}{8^4 + 8^{11}}}$

(د) $(\sqrt{3} - \sqrt{6})^2$

(ه) $(\sqrt[3]{3} - \sqrt[3]{2})((\sqrt[3]{3})^2 + \sqrt[3]{3}\sqrt[3]{2} + (\sqrt[3]{2})^2)$

(و) $\frac{2\sqrt{8} - \sqrt{50} + 3\sqrt{18} + \sqrt{162}}{\sqrt{200}}$

۲. مخارج کسرهای زیر را گویا کنید.

(الف) $\frac{1}{\sqrt{8} + \sqrt{18} + \sqrt{50} + \sqrt{72}}$

(ب) $\frac{1}{\sqrt[3]{16} - \sqrt[3]{54} - \sqrt[3]{128}}$

(ج) $\frac{1}{\sqrt{\sqrt[3]{4}}}$

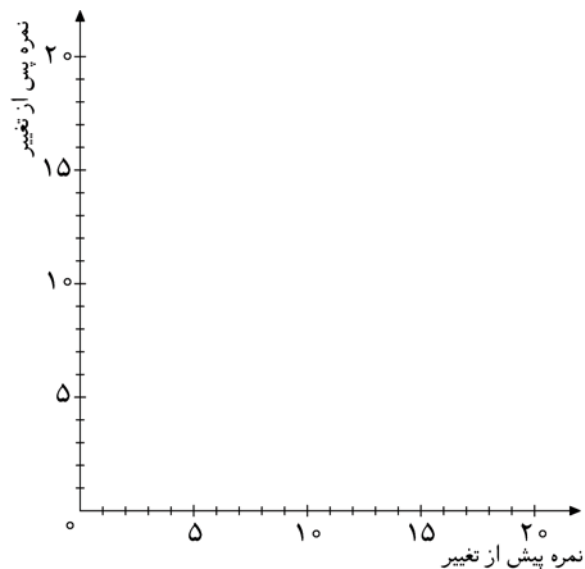
(د) $\frac{1}{\sqrt{\sqrt[3]{54} + \sqrt[3]{250}}}$

۳. از $x \in \mathbb{Z}$ و $x^2 < 36$ ، کدام یک از ادعاهای زیر را می‌توان نتیجه گرفت؟

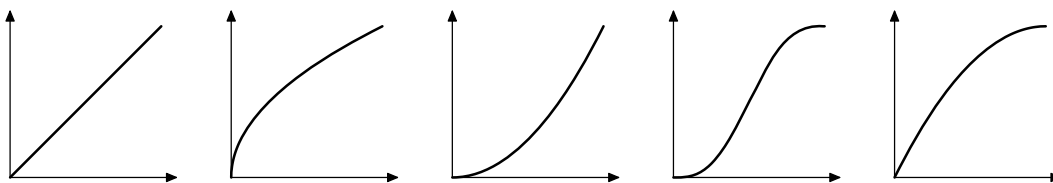
(الف) $-\sqrt{5} < x < \sqrt{5}$

(ب) $-\sqrt{50} < x < \sqrt{50}$

۴. پس از امتحان ریاضی پایان ترم اول، نمره‌ی n نفر از دانش‌آموزان ۰، ۱، ۲، ...، ۲۰ شده بود! معلم ریاضی تصمیم گرفت برای کمک به نمره‌ی دانش‌آموزان، نمره‌ی هرکسی را در ۲۰ ضرب کند و سپس جذر آن را حساب کند و نمره‌ی جدید به‌دست آمده را در کارنامه وارد کند.

الف) اگر نمودار داده شده را کامل کنید، نمودار شبیه کدام یک از شکل‌های زیر خواهد شد؟

ب) چه نمره‌ای/نمره‌هایی تغییر نمی‌کنند؟

ج) چه نمره‌ای/نمره‌هایی بیشترین تغییر را می‌کند؟

د) چه نمره‌ای/نمره‌هایی پس از تغییر اعشار نخواهد داشت؟ (یعنی عددی صحیح خواهد شد.)

ه) به نظر شما آیا این روش تغییر نمره عادلانه است؟

۵. اگر $۵ < a < ۳$ ، آنگاه درستی تساوی زیر را بررسی کنید.

$$\sqrt{(a-۶)^۶(a-۳)^۳} = -(a-۶)^۳(a-۳)\sqrt{a-۳}$$

۶. اگر $a < ۰$ ، $b > ۰$ و $c < ۰$ ، در این صورت عبارت‌های زیر را ساده کنید.

الف) $\sqrt{a^۲b^۵c^۴}$

ب) $\sqrt[۳]{a^۲b^۵c^۴}$

۷. به کمک محاسبه‌ی زیر می‌توان $\sqrt[۳]{۹}$ را تقریب زد. (یعنی ارقام اعشار $\sqrt[۳]{۹}$ را یکی یکی حساب کرد.)

ابتدا می‌نویسیم:

$$۸ < ۹ < ۲۷$$

$$۲ = \sqrt[۳]{۸} < \sqrt[۳]{۹} < \sqrt[۳]{۲۷} = ۳$$

پس

$$۲ < \sqrt[۳]{۹} < ۳$$

الف) با به کارگیری $\sqrt[۳]{۹۰۰۰}$ ، اولین رقم اعشار $\sqrt[۳]{۹}$ را به دست آورید.

ب) اولین رقم اعشار $\sqrt[۳]{۱۰}$ را به دست آورید.

۸. اگر $\sqrt{x} = ۹۲۶۱$ و $\sqrt[۳]{y} = ۶$ ، آنگاه $\sqrt[۳]{xy}$ چه عددی خواهد شد؟

۹. اگر $\sqrt{x\sqrt{x}} = 4$ ، آنگاه x چه عددی است؟

۱۰. الف) ثابت کنید $\sqrt{\sqrt[3]{2}} = \sqrt[3]{\sqrt{2}}$.

ب) ثابت کنید $\sqrt{\sqrt[3]{9}} = \sqrt[3]{3}$.

ج) درست یا غلط؟

$$\text{«}\sqrt{\sqrt[3]{a^2}} = \sqrt[3]{a}\text{»}$$

۱۱. الف) ثابت کنید $\sqrt[3]{2}$ عددی گنگ است.

ب) چه اعداد گنگی مکعب صحیح دارند؟

(یعنی x چه عددی است به طوری که $x \in \mathbb{Q}$ و $x^3 \in \mathbb{Z}$)